

## ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО І ПРОЦЕС

---

DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2025.57.325392>

УДК 346

**Ю. Д. Корчев**, здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії  
Державна установа «Інститут економіко-правових досліджень  
імені В. К. Макутова Національної академії наук України»  
бульвар Тараса Шевченка, 60, Київ, 01032, Україна  
e-mail: [yuriy.korchev@gmail.com](mailto:yuriy.korchev@gmail.com)  
ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0004-5360-9685>

### ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЗОРІСТІ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ НА ОПТОВОМУ ЕНЕРГЕТИЧНОМУ РИНКУ: ДОСВІД УКРАЇНИ

У статті розглянуто ключові аспекти регуляторної бази оптових енергетичних ринків у Європейському Союзі, в першу чергу, Регламенту про доброчесність та прозорість оптових енергетичних ринків (REMIT).

Проаналізовано стан запровадження REMIT в Україні, основні кроки на шляху імплементації, зокрема Закон про REMIT 2023 року, який наблизив українське законодавство у відповідності до європейських стандартів та подальші зміни до основних енергетичних законів від 09 лютого 2025 року. Відмічено значне просування України щодо виконання вимог REMIT.

Досліджено окрему роль НКРЕКП у запровадженні REMIT в Україні, яка розробила необхідні підзаконні акти, зокрема для реєстрації учасників ринку, функціонування платформи інсайдерської інформації, моніторингу ринкових операцій, розслідування та запобігання зловживань та притягнення до відповідальності за порушення.

Відмічено, що воєнний стан в Україні обумовлює особливості розкриття інформації і Регулятор зреагував відповідно – запровадив обмеження доступу до чутливої інформації щодо критичної енергетичної інфраструктури.

Визначено, що Україна має продовжувати імплементацію, зокрема нових вимог запроваджених ЄС у травні 2024 року відповідно до REMIT II.

**Ключові слова:** REMIT, ACER, НКРЕКП, оптова торгівля електроенергією, цілісність та прозорість енергетичного ринку, транспозиція *acquis* ЄС, Україна.

**Постановка проблеми.** 23 червня 2022 року Європейський Союз надав Україні статус кандидата на вступ. Наразі перед Україною стоїть кілька перешкод, які вона повинна подолати, перш ніж зможе офіційно приєднатися до ЄС. Однією з цілей є приведення чинного законодавства України у відповідність до стандартів ЄС.

Навіть під час війни з Росією Україна просунулася в імплементації *acquis* у кількох сферах, включаючи електроенергетику, енергоефективність, навколишнє середовище та відновлювані джерела енергії. Найбільшим проривом стала синхронізація електромережі України з континентальною європейською енергосисте-

мою. 16 березня 2022 року Україна синхронізувала свою енергосистему з континентальною європейською енергосистемою. Україна приєдналася до ENTSO-E на рік раніше запланованого терміну. Відтоді українська енергосистема працює як єдина зона з Молдовою. У квітні 2022 року Укренерго отримало статус спостерігача в ENTSO-E.

Проте, наразі існують значні прогалини в регулюванні оптових енергетичних ринків між ЄС та Україною. Так, в ЄС майданчики повністю регулюються, оператори (крім спотового ринку) повинні відповідати вимогам спеціальних актів: MiFIR (Регламент (ЄС) № 600/2014 Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року щодо ринків фінансових інструментів та внесення змін до Регламенту (ЄС) № 648/2012 [1] ) та MiFID (Директива 2014/65/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 15 травня 2014 року щодо ринків фінансових інструментів та внесення змін до Директиви 2002/92/ЄС та Директиви 2011/61/ЄС [2] ). В ЄС чітко визначені правила роботи платформи та продукти, на платформах існує необов'язковий кліринг, а на біржах та багатосторонніх торговельних майданчиках кліринг є обов'язковим. Існує подвійна система регуляторного нагляду залежно від кваліфікації продуктів, якими торгують.

Окрім цього, Україна, як сторона Енергетичного Співтовариства, зобов'язалась транспонувати Регламент 1227/2011 Європейського Парламенту та Ради Європи від 25 жовтня 2011 року про доброчесність і прозорість на оптовому енергетичному ринку (надалі – «REMIT») у національне законодавство до 29 листопада 2019 року та впровадити REMIT до 29 травня 2020 року.

Лише в липні 2023 року набули чинності зміни до основних енергетичних законів, які запровадили правила і вимоги REMIT. Проте, наразі процес імплементації ще не завершено.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Емпіричною базою для написання цієї статті став аналіз *acquis* ЄС, аналітичних і рекомендаційних документів із проблематики дослідження. Також аналізувались закони України та інші нормативно-правові акти ухвалені Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (надалі – «НКРЕКП», або «Комісія», або «Регулятор») на впровадження вимог REMIT в Україні. Дослідженню теми частково присвячені роботи вітчизняних і зарубіжних науковців, серед яких С. Д. Білоцький, І. В. Блінов, О. П. Загнітко, І. В. Перезовова, Т. І. Швидка та інші. Втім, варто зауважити, що окреслена нами проблематика й надалі залишається недостатньо вивченою на рівні наукових розробок, що й обумовлює необхідність здійснення її ґрунтовного опрацювання.

**Мета статті.** Метою представленої наукової статті є науково-практичний аналіз стану транспозиції Регламенту REMIT в Україні, а також забезпечення Регулятором стабільності ринку, розвитку конкуренції та енергетичної безпеки.

**Виклад основного матеріалу.** За останні кілька десятиліть європейський енергетичний ринок зазнав трансформаційних змін, серед яких основне місце займають контракти на електроенергію та газ. Оскільки ЄС прагне створити конкурентний та інтегрований енергетичний ринок, контракти, які вільно торгуються на ринку, відіграють вирішальну роль у підвищенні ліквідності, прозорості та гнучкості для учасників ринку. Такі контракти, включаючи спотові, форвардні, ф'ючерсні та деривативні контракти, дозволяють виробникам, постачальникам

та споживачам енергії ефективно управляти ризиками та забезпечувати цінову визначеність, на жаль, у все більш нестабільному ринковому середовищі.

Еволюція торговельних контрактів на електроенергію, газ та вуглецеві квоти в ЄС була позначена поступовою лібералізацією, інтеграцією та гармонізацією регулювання. У 1990-х роках ЄС розпочав лібералізацію енергетичного ринку, спрямовану на демонтаж національних монополій і створення єдиного конкурентного ринку електроенергії та природного газу. Початкові директиви були зосереджені на розділенні сегментів виробництва і передачі енергії та запровадженні конкуренції на оптовому і роздрібному ринках. Це заклало основу для стандартизованих контрактів і розвитку енергетичних і газових бірж, що дозволило учасникам ринку купувати і продавати енергію за прозорими цінами.

Створення великих торгових хабів, таких як голландський TTF для газу та Європейська енергетична біржа (EPEX) для електроенергії, стало ключовим фактором у підвищенні ліквідності та доступності ринку.

Впровадження Третього енергетичного пакету в 2009 році сприяло розвитку транскордонної торгівлі завдяки подальшому розукрупненню та заохоченню конкуренції, що сприяло укладанню стандартизованих контрактів, які можна було б продавати в ЄС.

Європейський Союз створив комплексну нормативно-правову базу для сприяння прозорості, справедливості та доброчесності на своїх оптових ринках газу та електроенергії. Центральне місце в цій системі займає REMIT (опублікований в Офіційному віснику Європейського Союзу 8 грудня 2011 року і набув чинності 28 грудня 2011 року), який безпосередньо стосується ризиків маніпулювання ринком та інсайдерської торгівлі в енергетичному секторі. Регламент REMIT встановлює високі стандарти прозорості, вимагаючи від усіх країн-членів ЄС запровадити послідовну практику, яка забезпечує рівні правила гри на енергетичному ринку.

Європейський Союз має дворівневу регуляторну систему, що складається з національних регуляторних органів (НРО) та Агентства Європейського Союзу з питань співробітництва енергетичних регуляторів (ACER). НРО розслідують підозри у зловживаннях на ринку та забезпечують дотримання REMIT в рамках своєї національної правової системи. REMIT, як Регламент ЄС, має пряму дію в усіх державах-членах ЄС. У той час як НРО займаються правозастосуванням і санкціями, ACER робить внесок у розробку загальних європейських правил, консулює з питань, пов'язаних з енергетикою, а також здійснює моніторинг і звітує про цілісність і прозорість регулювання оптових енергетичних ринків в Європі.

17 грудня 2014 року був прийнятий Імплементацийний Регламент Комісії (ЄС) № 1348/2014 від 17 грудня 2014 року про звітування даних, що імплементує статтю 8(2) та статтю 8(6) Регламенту (ЄС) № 1227/2011 Європейського Парламенту і Ради про доброчесність та прозорість оптових енергетичних ринків [3], який спрямований на подальше підвищення доброчесності та прозорості оптових енергетичних ринків.

За допомогою відповідей на запитання (Q&A), ACER роз'яснює вимоги REMIT, і надає вказівки щодо практичної інтерпретації тексту та практики. Загалом було підготовлено 30 версій [4] відповідей на запитання (Q&A) з моменту набуття чинності REMIT.

Оскільки порушення REMIT почастішали, Європейська Комісія та Рада вирішили розпочати перегляд REMIT, і цей процес був пов'язаний з новою структурою енергетичного ринку. Оновлення REMIT є частиною більш широкої реформи ринку електроенергії ЄС. Реформа має на меті зробити ціни на електроенергію менш залежними від волатильних цін на викопне паливо, захистити споживачів від цінових стрибків, а також прискорити впровадження відновлюваних джерел енергії та покращити захист прав споживачів. 7 травня 2024 року набув чинності Регламент (ЄС) 2024/1106, відомий як «REMIT II» [5] - перша поправка до REMIT. Прийняття REMIT II є частиною європейського пакету заходів з реформування структури енергетичного ринку. Цей європейський пакет має на меті використати досвід, набутий під час енергетичної кризи, для досягнення довгострокової стабілізації ринків електроенергії.

*Основні вимоги.* REMIT вперше запровадив узгоджену загальноєвропейську систему, основними елементами якої виступають:

- визначення зловживань на ринку у формі маніпулювання ринком, спроб маніпулювання ринком та інсайдерської торгівлі на оптових енергетичних ринках;
- пряма заборона маніпулювання ринком, спроб маніпулювання ринком та інсайдерської торгівлі на оптових енергетичних ринках;
- нові засади моніторингу оптових ринків електричної енергії з метою виявлення та запобігання маніпулюванню ринком та інсайдерській торгівлі, а також:
- забезпечення дотримання вищезазначених заборон та застосування санкцій за порушення правил зловживання ринком на національному рівні. REMIT забороняє маніпулювання ринком та торгівлю інсайдерською інформацією на оптових енергетичних ринках.

Визначення маніпулювання ринком та інсайдерської торгівлі в REMIT відповідають визначенням, що застосовуються відповідно до Директиви 2003/6/ЄС (Директива про зловживання на ринку або MAD - попередник MAR та CS MAD2), хоча й адаптовані для оптових енергетичних ринків. Заборони маніпулювання ринком та інсайдерської торгівлі в REMIT не поширюються на оптові енергетичні продукти, які кваліфікуються як фінансові інструменти і до яких застосовується стаття 9 MAD [6].

Для учасників оптового ринку, включаючи виробників, постачальників та великих споживачів, дотримання вимог REMIT передбачає ретельну звітність та розкриття оптових операцій та операційної інформації, наприклад, про потужності об'єктів та операційні зміни. Крім того, ACER публічно оприлюднює перелік стандартизованих продуктів [7], забезпечуючи учасникам ринку чітке уявлення про затверджені продукти, доступні для торгівлі, та підвищуючи прозорість торговельного середовища. Така прозорість дозволяє ACER та національним регуляторам ефективно відстежувати динаміку ринку, зміцнюючи довіру до транскордонної торгівлі.

Встановлюючи ці керівні принципи та механізми нагляду, REMIT сприяє створенню структурованого середовища для торгівлі енергетичними продуктами на ринках газу та електроенергії в ЄС. Ця нормативна база гарантує, що електроенергія та газ на спотових та форвардних ринках відповідають високим стандартам прозорості та доступності, сприяючи створенню ринкового середовища, в якому процвітають цінові сигнали, хеджування та діяльність з управління ризиками.

Центральним аспектом REMIT є визначення оптових енергетичних продуктів (ОЕП), яке міститься у статті 2(4). REMIT класифікує ОЕП широко, охоплюючи всі контракти та деривативи, пов'язані з постачанням і транспортуванням електроенергії та газу в межах ЄС. Ця класифікація включає спотові контракти на негайну поставку, форвардні контракти на майбутні поставки та різноманітні похідні інструменти, необхідні для хеджування ринкових коливань.

Важливий поріг в рамках REMIT визначає, що лише контракти на постачання електроенергії або газу кінцевим споживачам з річним споживанням понад 600 ГВт-год класифікуються як ОЕП. Цей поріг високого споживання гарантує, що регуляторна увага зосереджується на транзакціях, які можуть вплинути на більш широку ринкову динаміку, таким чином виключаючи дрібних споживачів, чия діяльність має обмежений вплив на оптові ціни.

*Транспозиція REMIT в законодавство України.* У вересні 2010 року Україна підписала Протокол про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства, який було ратифіковано Законом України «Про ратифікацію Протоколу про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства» від 15 грудня 2010 року № 2787-VI, таким чином Україна є Договірною Стороною Енергетичного Співтовариства з 1 лютого 2011 року.

Україна, як сторона Енергетичного Співтовариства, зобов'язалась транспонувати Регламент REMIT у національне законодавство до 29 листопада 2019 року та впровадити REMIT до 29 травня 2020 року в рамках зобов'язань перед Енергетичним Співтовариством, що передбачає зобов'язання REMIT «Light» (тобто без інфраструктури звітності). 26 березня 2021 року Секретаріат Енергетичного Співтовариства ініціював спір проти України за невиконання REMIT та направив відповідний запит до Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства.

Лише в липні 2023 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках» [8] (№ 3141-IX, від 10 червня 2023 року, надалі – «Закон про REMIT»). Цей закон спрямований на приведення законодавства України у відповідність до Регламенту REMIT, тим самим виконуючи відповідні зобов'язання України в рамках європейської інтеграції. Закон про REMIT вносить зміни до ключових енергетичних законів, зокрема «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» [9], «Про ринок електричної енергії» [10], «Про ринок природного газу» [11].

У запровадженні REMIT в Україні, ключову роль також відіграє НКРЕКП, яка безпосередньо регулює ринки торгівлі електроенергією та газом. Для того, щоб стати надійними, регулятором, Комісії необхідно розробити та впровадити надійні правила, що регулюють ринкові операції. Ці правила повинні охоплювати широкий спектр аспектів, включаючи цілісність ринку, захист інвесторів та чесну конкуренцію між учасниками ринку.

Одним з основних обов'язків регулятора є активний моніторинг ринків торгівлі енергетичними та газовими контрактами. Завдяки комплексним механізмам нагляду Регулятор має аналізувати ринкові дані та виявляти будь-які порушення або підозрілу діяльність. Таким чином, Комісія зможе ефективно запобігати зловживанням на ринку, маніпуляціям та інсайдерській торгівлі, забезпечуючи цілісність ринку та довіру інвесторів.

Ще однією важливою функцією Регулятора є нагляд за процесом ліцензування та реєстрації учасників ринку. Ретельно перевіряючи та затверджуючи учасників ринку, регулятор може гарантувати, що на ринку діють лише ті суб'єкти, які мають добру репутацію та дотримуються вимог законодавства. Такий нагляд підвищує прозорість ринку, знижує системні ризики та сприяє зміцненню довіри між інвесторами та зацікавленими сторонами.

Для реалізації положень Закону про REMIT, НКРЕКП затвердила низку підзаконних актів. Зокрема, протоколи реєстрації учасників оптового ринку електроенергії, які гарантують, що лише зареєстровані суб'єкти можуть брати участь у транзакціях. Співпраця з іншими регуляторними органами та міжнародними організаціями має вирішальне значення для вирішення транскордонних викликів та сприяння гармонізації регулювання. НКРЕКП повинна брати активну участь в обміні інформацією та кращими практиками для посилення регуляторного нагляду та забезпечення ефективності зусиль з нагляду за ринком. Тому Регулятор передбачив процедуру обміну інформацією з Радою органів регулювання Енергетичного Співтовариства [12].

Починаючи з 01 лютого 2024 року, операції з ОЕП можуть здійснюватися виключно особами, які зареєструвалися як учасники оптового ринку електричної енергії. На офіційному сайті НКРЕКП ведеться Реєстр учасників оптового ринку електричної енергії [13].

Прозорість та розкриття інформації є важливими елементами добре функціонуючих ринків. Регулятор повинен сприяти прозорості, вимагаючи від учасників ринку надавати точну та своєчасну інформацію інвесторам та регуляторам. Посилюючи стандарти розкриття інформації, регулятор може сприяти прийняттю обґрунтованих рішень та підвищенню ефективності ринку. Закон про REMIT запроваджує ключові принципи європейського енергетичного ринку в українську регуляторну базу, наголошуючи на доброчесності, прозорості та заходах щодо запобігання зловживанням на ринках електроенергії та газу. Закон про REMIT визначає конкретні випадки, які визнаються зловживаннями на оптових енергетичних ринках, включаючи порушення, пов'язані з розкриттям та використанням інсайдерської інформації, спроби маніпулювання, а також здійснення операцій з оптовими енергетичними продуктами без належної реєстрації. Наразі, НКРЕКП запровадила та унормувала функціонування платформи інсайдерської інформації [14]. Наприклад, НЕК «Укренерго», як оператор системи передачі, вже набув [15] статусу адміністратора платформи інсайдерської інформації та адміністратора передачі даних відповідно до вимог Регулятора [16].

Проте, зважаючи на безпекові ризики для енергетичних об'єктів у зв'язку із триваючою російською агресією проти України, Регулятор, на період дії воєнного стану в Україні, обмежив загальний доступ до інформації на платформах інсайдерської інформації, [17] та запровадив обмеження чутливої інформації щодо критичної енергетичної інфраструктури (місцезнаходження, кількість, навантаження, обсяги видобутку, та інше) [18].

Правозастосовні заходи є важливими для забезпечення дотримання регуляторних вимог та запобігання неправомірній поведінці на ринку. Регулятор повинен мати повноваження і готовність вживати швидких і рішучих заходів у відповідь на порушення регуляторних стандартів. Накладаючи штрафи та санкції,

регулятор може підтримувати цілісність ринку та вселяти впевненість в інвесторів. НКРЕКП вже унормувала практики, які можуть бути маніпулюванням, та порядок розкриття інсайдерської інформації [19], порядок подання інформації про операції з ОЕП [20], запровадила процедуру розслідування [21] зловживань, які дозволяють проводити розслідування за період до трьох років, розробила методику [22] визначення розміру штрафів залежно від тяжкості порушення.

Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) підсумовує [23], що вимоги REMIT, за винятком певних обставин, були запроваджені в законодавство України. Так, REMIT дозволяє подавати інформацію від імені контрагента, а станом на жовтень-листопад 2024 року законодавством України такої можливості не було передбачено. Тобто сторона договору не могла уповноважити іншу сторону подати таку інформацію, натомість звітність мали подавати обидві сторони. Цю прогалину було прибрано НКРЕКП шляхом внесення зміни до Постанови НКРЕКП № 618.

Більш того, 09 лютого 2025 року набрали чинності інші зміни до спеціалізованих законів, які регулюють провадження REMIT в Україні, зокрема Закон України “Про внесення змін до деяких законів України у сферах енергетики і теплопостачання щодо удосконалення окремих положень, пов’язаних із веденням господарської діяльності та дією воєнного стану в Україні” № 4213-IX [24], який, серед іншого, далі уточнює положення та вимоги запровадженні Законом про REMIT. Так, Україна на рівні закону запровадила географічне обмеження ОЕП, зазначивши, що під нагляд підпадають продукти з місцем поставки (виконання) в Україні, уникнувши потенційної екстериторіальної дії законів – контролювати ОЕП на світових ринках.

Зважаючи на запровадження REMIT II, Україна має продовжувати імплементувати відповідні вимоги у національне законодавство. Поза тим, визначення ОЕП має бути розширене, включаючи LNG (зріджений природний газ) і потенційно водень, щоб впровадити взаємозв’язок та взаємозалежність формування цін на цих чотирьох ринках. Крім того, іноземним учасникам необхідно надати можливість реєструватися для подання податкової звітності без створення постійного представництва в Україні.

У подальшому Україну очікують виклики, пов’язані із членством в ЄС. Оскільки REMIT має пряме застосування на загальноєвропейському рівні, а отже, як тільки Україна стане повноправним членом ЄС, національне законодавство щодо імплементації REMIT має бути скориговане в частині:

- 1) дозволу прямого застосування положень, викладених у регламентах ЄС;
- 2) скасування національних актів, якими імплементовано вимоги, викладені у регламентах, з метою уникнення конфлікту законів на національному та наднаціональному рівнях;
- 3) збереження положень національних актів, що заповнюють прогалини, наявні у регламентах ЄС.

**Висновки і пропозиції.** За результатами проведеного дослідження представляється за можливе сформулювати наступні узагальнюючі висновки і пропозиції. Регламент REMIT, запроваджений у 2011 році, став фундаментальним елементом у створенні конкурентного та інтегрованого енергетичного ринку ЄС, встановлюючи чіткі правила для запобігання маніпулюванню ринком та інсай-

дерській торгівлі. Документ визначає єдині стандарти прозорості та доброчесності для всіх країн-членів, створюючи дворівневу регуляторну систему з національними регуляторними органами та Агентством ЄС з питань співробітництва енергетичних регуляторів.

Регуляторний вплив REMIT забезпечує структурований, прозорий та стійкий енергетичний ринок, гарантуючи, що всі учасники можуть торгувати з упевненістю, підтримуючи при цьому цілісність ринку.

Україна вже імплементувала основні норми REMIT в національні закони, а Регулятор запровадив відповідні процедури у спеціальних нормативно-правових актах. Деякі точкові зміни та покращення продовжують вноситись у закони та НПА НКРЕКП. Додатково, Україна має імплементувати зміни, запровадженні REMIT II.

У контексті майбутнього членства в ЄС, Україні доведеться адаптувати своє законодавство щодо REMIT, оскільки регламенти ЄС мають пряме застосування. Вказане також буде окремим викликом для законодавця, у зв'язку з чим представляється за доцільне сформулювати відповідні пропозиції у напрямку удосконалення нормативної бази. Зокрема, з метою гармонізації профільного національного законодавства із відповідними європейськими правилами, необхідно сконцентрувати увагу на: забезпеченні дозволу прямого застосування положень, викладених у регламентах ЄС; скасуванні національних актів, якими імплементовано вимоги, викладені у регламентах, з метою уникнення конфлікту законів на національному та наднаціональному рівнях; збереженні положень національних актів, що заповнюють прогалини, наявні у регламентах ЄС.

### Список використаної літератури

1. Регламент (ЄС) № 600/2014 Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про ринки фінансових інструментів. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2014/600/oj/eng>
2. Директива 2014/65/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про ринки фінансових інструментів та внесення змін до Директиви 2002/92/ЄС та Директиви 2011/61/ЄС (нова редакція). URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2014/65/oj/eng>
3. Імплементацийний Регламент Комісії (ЄС) № 1348/2014 від 17 грудня 2014 року про звітування даних, що імплементує статтю 8(2) та статтю 8(6) Регламенту (ЄС) № 1227/2011 Європейського Парламенту і Ради про доброчесність та прозорість оптових енергетичних ринків. URL: [L\\_2014363EN.01012101.xml](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2014/1348/oj/eng)
4. Настанови ESMA та ACER та питання і відповіді щодо REMIT. URL: <https://www.acer.europa.eu/remit/about-remit/remit-qas>; <https://www.acer.europa.eu/remit/about-remit/remit-guidance>; <https://www.esma.europa.eu/publications-and-data/questions-answers#ListofQ&As>
5. Регламент (ЄС) 2024/1106 про внесення змін до Регламентів (ЄС) № 1227/2011 та (ЄС) 2019/942 щодо покращення захисту Союзу від ринкових маніпуляцій на оптовому енергетичному ринку (так званий «REMIT II»). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32024R1106>
6. Законодавча резолюція Європейського Парламенту від 29 лютого 2024 року про пропозицію щодо регламенту Європейського Парламенту та Ради про внесення змін до Регламентів (ЄС) № 1227/2011 та (ЄС) 2019/942 з метою покращення захисту Союзу від ринкових маніпуляцій на оптовому енергетичному ринку (COM(2023)0147 – C9-0050/2023 – 2023/0076(COD)), URL: [TA-9-2024-0116\\_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/media/default.do?app=press&lang=en&docId=13284) (europa.eu)
7. Портал REMIT. URL: <https://www.acer-remit.eu/portal/standardised-contract>
8. Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на

- оптових енергетичних ринках: Закон України № 3141-IX від 10 червня 2023 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3141-20#Text>
9. Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг: Закон України від 22 вересня 2016 року № 1540-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1540-19>
  10. Про ринок електричної енергії: Закон України від 13 квітня 2017 року № 2019-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19#Text>
  11. Про ринок природного газу: Закон України від 9 квітня 2015 року № 329-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/329-19#Text>
  12. Порядок реєстрації учасників оптового енергетичного ринку, затверджено Постановою НКРЕКП від 04 жовтня 2023 р. № 1812. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1812874-23#Text>
  13. Реєстр учасників оптового енергетичного ринку. URL: <https://www.nerc.gov.ua/dobrochesnist-ta-prozorist-remit/reyst-uchasnikiv-optovogo-energetichnogo-rinku>
  14. Про затвердження Порядку функціонування платформ інсайдерської інформації: Постанова НКРЕКП від 16 січня 2024 року № 137. URL: <https://www.nerc.gov.ua/acts/pro-zatverdzhennya-poryadku-funkcionuvannya-platform-insajderskoyi-informaciyi>
  15. Веб портал НЕК «Укренерго». URL: [https://ua.energy/uchasnikam\\_rinku/remit/platforma-peredachi-danyh-rrm/](https://ua.energy/uchasnikam_rinku/remit/platforma-peredachi-danyh-rrm/)
  16. Про затвердження Порядку набуття, призупинення і припинення статусу адміністратора передачі даних: Постанова НКРЕКП від 27 грудня 2023 року № 2613. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2613874-23#Text>
  17. Про затвердження Вимог щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку: Постанова НКРЕКП від 27 березня 2024 року № 614. URL: <https://www.nerc.gov.ua/acts/pro-zatverdzhennya-vimog-shchodo-zabezpechennya-dobrochesnosti-ta-prozorosti-na-optovomu-energetichnomu-rinku>
  18. Щодо захисту інформації, яка в умовах воєнного стану може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом, у тому числі щодо об'єктів критичної інфраструктури: Постанова НКРЕКП від 26 березня 2022 року № 349. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0349874-22#Text>
  19. Про затвердження Вимог щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку: Постанова НКРЕКП від 27 березня 2024 року № 614. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0614874-24#Text>
  20. Про затвердження Порядку подання інформації про здійснені господарсько-торговельні операції, пов'язані з оптовими енергетичними продуктами: Постанова НКРЕКП від 27 березня 2024 року № 618. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0618874-24#n215>
  21. Про затвердження Порядку розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку: Постанова НКРЕКП від 26 вересня 2023 р. № 1756. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1756874-23#Text>
  22. Про затвердження Порядку (методики) визначення розміру штрафів, які накладаються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг: Постанова НКРЕКП від 29 вересня 2023 року № 1800. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1800874-23#Text>
  23. Звіт Проекту енергетичної безпеки: Аналіз Закону № 3141-IX та його підзаконних нормативно-правових актів на відповідність законодавству ЄС щодо REMIT, листопад 2024. URL: [Zvit\\_Draft report\\_clean\\_FINAL\\_BRANDED\\_UKR.pdf](https://www.nerc.gov.ua/zvit-draft-report-clean-final-branded-ukr.pdf)
  24. Про внесення змін до деяких законів України у сферах енергетики і теплопостачання щодо удосконалення окремих положень, пов'язаних із веденням господарської діяльності та дією воєнного стану в Україні: Закон України від 14 січня 2025 року № 4213-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4213-20#Text>

## References

1. Regulation (EU) No 600/2014 of the European Parliament and of the Council of 15 May 2014 on markets in financial instruments and amending Regulation (EU) No 648/2012. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2014/600/oj/eng>
2. Directive 2014/65/EU of the European Parliament and of the Council of 15 May 2014



- of the procedure for investigating abuses in the wholesale energy market». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1756874-23#Text> [in Ukrainian]
22. NEURC Resolution No. 1800 of 29 September 2023 «On approval of the Procedure (Methodology) for determining the amount of fines imposed by NEURC». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1800874-23#Text> [in Ukrainian]
  23. Report Analysis of Law No. 3141-IX and its Bylaws for Compliance with EU REMIT Regulations, Energy Security Project, November 2024. URL: [Zvit\\_Draft report KPMG\\_final\\_edited\\_BRANDED\\_ENG.pdf](#)
  24. Law of Ukraine «On Amendments to Certain Laws of Ukraine in the Fields of Energy and Heat Supply to Improve Certain Provisions Related to the Conduct of Economic Activity and the Effect of Martial Law in Ukraine», 14 January 2025, no. 4213-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4213-20#Text> [in Ukrainian].

Стаття надійшла 14.03.2025 р.

***Yu. D. Korchev***, Doctor of Philosophy (PhD) Candidate  
 State Institution “Valentyn Mamutov Economy and Legal Research Institute  
 of the National Academy of Sciences of Ukraine”  
 60 Shevchenko Blvd, Kyiv, 01032, Ukraine  
 e-mail: [yuriy.korchev@gmail.com](mailto:yuriy.korchev@gmail.com)  
 ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0004-5360-9685>

## ENSURING TRANSPARENCY AND INTEGRITY IN THE WHOLESALE ENERGY MARKET

### Summary

The article examines the key aspects of the regulatory framework for wholesale energy markets in the European Union, primarily the Regulation on the Integrity and Transparency of Wholesale Energy Markets (REMIT).

The author analyses the state of REMIT implementation in Ukraine, the milestones, in particular, the REMIT Law of 2023, which brought Ukrainian legislation in line with European standards, and further amendments to the energy market laws of 09 February 2025. The author notes Ukraine's significant progress in meeting the REMIT requirements.

The author examines the specific role of the NEURC in implementing of REMIT in Ukraine, which has developed the necessary bylaws, in particular, for the registration of market participants, the functioning of the insider information platform, monitoring of market operations, investigation and prevention of abuse and prosecution for breaches.

It is noted that the martial law in Ukraine provides peculiarities for information disclosure and the Regulator was to restrict the access to critical energy infrastructure sensitive information.

It is determined that Ukraine should continue to implement, in particular, REMIT II requirements introduced by the EU in May 2024.

The empirical basis for writing this article was the analysis of the EU acquis, analytical and advisory documents on the research issues. The laws of Ukraine and other regulatory legal acts adopted by the National Commission for State Regulation in the Spheres of Energy and Utilities on the implementation of REMIT requirements in Ukraine were also analyzed. The research topic is partially devoted to the works of domestic and foreign scientists, including S. D. Bilotsky, I. V. Blinov, O. P. Zagnitko, I. V. Perevozova, T. I. Shvydka and others. However, it is worth noting that the issues outlined by us still remain insufficiently studied at the level of scientific developments, which necessitates its thorough study.

The purpose of the presented scientific article is a scientific and practical analysis of the status of the transposition of the REMIT Regulation in Ukraine, as well as the Regulator's efforts to ensure market stability, competition development, and energy security.

**Keywords:** REMIT, ACER, NEURC, wholesale energy products, energy market integrity and transparency, EU acquis transposition, Ukraine.